

PANEL DYFARNU CYMRU ADJUDICATION PANEL FOR WALES

ADRODDIAD AR Y PENDERFYNIAD

CYFEIRNOD Y TRIBIWNLYS: APW/006/2012-013/A

**APÊL YN ERBYN PENDERFYNIAD GAN Y PWYLLGOR SAFONAU MEWN
CYSYLLTIAD AG ACHOS HONEDIG O DORRI'R COD YMDDYGIAD**

APELYDD: Y Cyngorydd Aeron M Jones

AWDURDOD PERTHNASOL: Cyngor Gwynedd

1. CYFLWYNIAD

1.1. Mae Tribiwnlys Apêl a gynullwyd gan Lywydd Panel Dyfarnu Cymru wedi ystyried apêl gan y Cyngorydd Jones yn erbyn penderfyniad Pwyllgor Safonau Cyngor Gwynedd, dyddiedig 26 Medi 2012, ei fod wedi torri cod ymddygiad Cyngor Gwynedd ac y dylid ei wahardd am dri mis.

1.2. Yn unol â dymuniadau'r Cyngorydd Jones, penderfynodd y Tribiwnlys Apêl ar yr apêl drwy gynrychioliadau ysgrifenedig mewn cyfarfod a gynhaliwyd ddydd Gwener 17 Ionawr 2014 yng Nghanolfan Halliwell, Coleg y Drindod, Caerfyrddin.

2. DOGFENNAU RHAGARWEINIOL

2.1. Apêl yn Erbyn Penderfyniad y Pwyllgor Safonau

2.1.1. Mewn llythyrau dyddiedig 20 Hydref 2012 a 18 Hydref 2012, a gafwyd drwy e-bost ar 9 Tachwedd 2013, derbyniodd Panel Dyfarnu Cymru apêl gan y Cyngorydd Jones yn erbyn penderfyniad Pwyllgor Safonau Cyngor Gwynedd ar 26 Medi 2012, ei fod wedi torri cod ymddygiad Cyngor Gwynedd ac y dylid ei wahardd am dri mis.

2.1.2. Gwnaeth y Pwyllgor Safonau ei benderfyniad ar ôl ystyried adroddiad gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru ("yr Ombwdsmon") o dan delerau adrannau 69(4)(c) a 71(2) o Ddeddf Llywodraeth Leol 2000 a 'Rheoliadau Ymchwiliadau Llywodraeth Leol (Swyddogaethau Swyddogion Monitro a Phwyllgorau Safonau) (Cymru) 2001'.

2.1.3. Canfu'r Pwyllgor Safonau fod y Cyngorydd Jones wedi torri cod ymddygiad Cyngor Gwynedd drwy gyhoeddi honiadau di-sail ar ei flog bod yr achwynydd yn bwriadu ymddeol yn fuan, fel pennaeth ysgol, a sefyll mewn etholiad i'r Cyngor mewn sedd a ddelid gan gyngorydd arall.

2.1.4 Ystyriodd Tribiwnlys yr Achos y ddogfennaeth ganlynol:

- a. Adroddiad Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru ("yr Ombwdsmon") dyddiedig 25 Ebrill 2012 ac Atodiadau'r Adroddiad hwnnw;
- b. Hysbysiad o Benderfyniad Pwyllgor Safonau Cyngor Gwynedd dyddiedig 26 Medi 2012;
- c. Llythyrau dyddiedig 18 ac 20 Hydref 2012 gan y Cynghorydd Jones yn rhoi gwybod am ei apêl yn erbyn Penderfyniad y Pwyllgor Safonau;
- d. Llythyr dyddiedig 6 Ionawr 2014 i Banel Dyfarnu Cymru gan yr Ombwdsmon mewn ymateb i apêl y Cynghorydd Jones;
- e. Llythyr Swyddog Monitro Cyngor Gwynedd dyddiedig 6 Rhagfyr 2013 i Banel Dyfarnu Cymru mewn ymateb i apêl y Cynghorydd Jones.

2.2 Apêl Ysgrifenedig yr Apelydd yn erbyn Penderfyniad y Pwyllgor Safonau

2.2.1 Drwy lythyrau dyddiedig 18 ac 20 Hydref 2012, apelodd y Cynghorydd Jones yn erbyn Penderfyniad Pwyllgor Safonau Gwynedd a wnaed ar 26 Medi 2012. Roedd yr Ombwdsmon wedi cael cwyn ar 17 Gorffennaf 2011, fod y Cynghorydd Jones wedi methu â chydymffurfio â'r cod ymddygiad i Aelodau Cyngor Gwynedd am ei fod wedi cyhoeddi ar ei flog, ar 6 Gorffennaf 2011, honiadau di-sail bod yr achwynydd, a oedd yn bennaeth ysgol, yn bwriadu ymddeol yn fuan a sefyll mewn etholiad i'r Cyngor mewn sedd a ddelid gan gynghorydd arall. Roedd yr achwynydd wedi datgan nad oedd yr honiadau yn wir ac roedd wedi cwyno bod y Cynghorydd wedi mynd yn groes i baragraff 6(1)(a) o'r cod ymddygiad (dwyn anfri ar swydd cynghorydd neu'r awdurdod) drwy wneud honiadau di-sail yn erbyn person a oedd ar gyflogres y Cyngor a pharagraff 7(a) (defnyddio neu geisio defnyddio swydd cynghorydd i roi person arall o dan anfantais) drwy wneud sylwadau di-sail a allai fod wedi rhoi'r achwynydd o dan anfantais sylweddol yn broffesiynol.

2.3 Nid ymddangosodd y Cynghorydd Jones yn y Pwyllgor Safonau ac nis cynrychiolwyd. Roedd y Swyddog Monitro wedi esbonio i'r Pwyllgor Safonau bod y Cynghorydd Jones wedi ffonio ei hysgrifenyddes y prynhawn blaenorol i ddweud na fyddai'n mynychu'r gwrandawriad gan y byddai'n mynd i gyfarfod o Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri.

2.4 Roedd y Cynghorydd Jones wedi'i hysbysu o wrandawriad y Pwyllgor Safonau drwy lythyr dyddiedig 19 Gorffennaf 2012, mewn da bryd. Nid oedd y Pwyllgor Safonau yn fodlon bod ganddo reswm digonol dros beidio â mynd i'r gwrandawriad na chyflwyno cynrychioliadau ysgrifenedig. Aeth y Pwyllgor Safonau ymlaen i wrando'r gŵyn yn absenoldeb y Cynghorydd Jones.

2.5 Mae'n werth nodi bod yr Ombwdsmon hefyd wedi wynebu anawsterau difrifol yn ystod ei ymchwiliad wrth geisio cael ymatebion neu ymatebion amserol gan y Cynghorydd Jones. Hyd yn oed os ystyrir y ffaith bod y Cynghorydd Jones, yn anffodus, wedi dioddef llifogydd yn ei gartref, yr honnodd iddynt effeithio ar ei

allu i edrych dros ei bapurau, nodweddir ei barodrwydd i ymateb neu ymateb mewn modd amserol i geisiadau a gohebiaeth a anfonwyd ato mewn perthynas â'r gŵyn yn ei erbyn a'r ymchwiliad iddi, gan yr hyn na ellir ond ei ystyried yn ystyriaeth annigonol neu'n ddiystyrwch bwriadol o'r broses.

2.6 Mae'n amlwg i'r Tribiwnlys Apêl mai'r ffordd orau y gellir disgrifio agwedd y Cynghorydd Jones tuag at yr Ombwdsmon, y Pwyllgor Safonau a'r Panel Dyfarnu yw difater a dirmygus ac yn sarhad ar y system neu'r broses a roddwyd ar waith i ymdrin â chwynion o'r math hwn yn erbyn Cynghorwyr.

2.7 Nododd y Pwyllgor Safonau fod y Cynghorydd Jones wedi methu ag ateb unrhyw un o'r cwestiynau a ofynnwyd iddo yn ystod yr ymchwiliad, ei fod wedi methu â rhoi unrhyw esboniad am ei ymddygiad a'i fod wedi methu ag ymddangos gerbron y Pwyllgor na chyflwyno unrhyw gynrychioliadau. Nododd y Pwyllgor ei fod wedi colli pum cyfle i esbonio ei sefyllfa i'r Ombwdsmon.

2.8 Roedd y Pwyllgor Safonau o'r farn nad oedd y Cynghorydd Jones wedi rhoi fawr ddim sylw i'r gyfundrefn safonau, gofynion y cod ymddygiad na rôl y Pwyllgor a Phanel Dyfarnu Cymru.

2.9 Mae'r Panel Dyfarnu wedi wynebu anawsterau tebyg gyda'r Cynghorydd Jones i'r rhai a wynebwyd gan yr Ombwdsmon a'r Pwyllgor Safonau.

2.10 Ystyriodd y Pwyllgor Safonau y gŵyn yn erbyn y Cynghorydd Jones ac, am y rhesymau a nodwyd yn glir yn ei Hysbysiad o Benderfyniad, dyddiedig 26 Medi 2012, penderfynodd fod y Cynghorydd Jones wedi mynd yn groes i baragraffau 7(a), 6(1)(a), 4(b), a 6(2) o'r cod ymddygiad. Gwaharddodd y Pwyllgor y Cynghorydd Jones am dri mis, sef y cyfnod hiraf y gallai ei wahardd. Penderfynodd y Pwyllgor hefyd y dylai ddileu'r dudalen berthnasol ar ei flog, ymddiheuro i'r achwynydd ac ymglyfarwyddo'n llawn â'r cod ymddygiad.

2.11 Gellir crynhoi a datgan sail apêl y Cynghorydd Jones (a nodir yn ei lythyrau dyddiedig 18 ac 20 Hydref 2012) yn syml fel a ganlyn:

- a. nid ystyriodd y Pwyllgor Benderfyniad yr Uchel Lys yn achos Calver wrth ystyried y sylwadau a wnaed yn ei flog ynghylch yr achwynydd.
- b. methodd y Pwyllgor â dehongli'r ffeithiau yn gywir a bod ganddo gymhelliant gwleidyddol.
- c. sylwadau gwleidyddol, nid personol, oedd ar y blog.

2.12 Mae'r Tribiwnlys Achos wedi ystyried yn ofalus yr holl dystiolaeth a gyflwynwyd iddo a'r cynrychioliadau a gafwyd.

3. PENDERFYNIAD Y TRIBIWNLYS APÊL

3.1 Daeth y Tribiwnlys Apêl i'r casgliad, drwy benderfyniad unfrydol, y dylid diswyddo'r Cynghorydd Jones. Roedd y Tribiwnlys Apêl yn fodlon nad oedd sail i'r apêl a gyflwynwyd gan y Cynghorydd Jones. Roedd y sylwadau ar y blog yn anghywir a di-sail ac roeddent yn sylwadau personol yn erbyn yr achwynydd yn hytrach na rhai gwleidyddol. Roedd y sylwadau yn ymwneud â chyflogaeth yr

achwynydd a gallent fod wedi bod yn niweidiol iddo o ran ei berthynas â'i gyflogwr a'r rhai yn yr ysgol lle roedd yn gweithio.

3.2 Daeth y Tribiwnlys Apêl i'r casgliad, drwy benderfyniad unfrydol, y dylid cadarnhau penderfyniad y Pwyllgor Safonau. Dylid gwahardd y Cynghorydd Jones am dri mis rhag bod yn aelod o Gyngor Gwynedd. At hynny, yn unol â chais y Pwyllgor Safonau, dylai ymddiheuro i'r achwynydd a chael hyfforddiant ar y cod ymddygiad. Mae'r Tribiwnlys Apêl hefyd yn argymhell y dylai gael hyfforddiant ar Ganllaw CLILC ar Ddefnyddio Cyfryngau Cymdeithasol a gyhoeddwyd ym mis Hydref 2013.

3.3 Hysbysir Cyngor Gwynedd a'i Bwyllgor Safonau yn unol â hynny.

Paratowyd gan Mr Gwyn Davies a'i lofnodi yn ei absenoldeb gan Gofrestrydd Panel Dyfarnu Cymru

Llofnodwyd.....
Mr Gwyn Davies
Cadeirydd y Tribiwnlys Achos

Dyddiad 18 Chwefror 2014

Ms Juliet Morris
Aelod o'r Panel

Miss Susan Hurds
Aelod o'r Panel